

Beslissing

(B)2527

30 maart 2023

Beslissing over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV tot wijziging van de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet (OPA), de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet (SA), de balanceringsdiensten FCR, de balanceringsdiensten mFRR en de hersteldiensten (RSP)

Artikelen 4(2)(b) en 4(3) van de Europese netcode E&R en artikel 3 van de gedragscode van de CREG van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Relevante Europeesrechtelijke bepalingen.....	5
1.2. Relevante bepalingen van de gedragscode.....	6
2. ANTECEDENTEN.....	8
2.1. Algemeen.....	8
2.2. Raadpleging	9
3. BEOORDELING	12
3.1. Recht van toegang en goedkeuringscriteria.....	12
3.1.1. Recht van toegang tot het transmissienet	12
3.1.2. Goedkeuringscriteria	13
3.2. Artikelsgewijze commentaar van Deel I “Algemene Voorwaarden” en onderzoek naar het gevolg dat Elia geeft aan de opmerkingen van marktpartijen	22
3.2.1. Artikel I.1. Definities	22
3.2.2. Artikel I.3 Interpretatieregels	23
3.2.3. Artikel I.4 Inwerkingtreding van dit Contract.....	23
3.2.4. Artikel I.6 Aansprakelijkheid.....	24
3.2.5. Artikel I.7 Noodsituatie en overmacht	25
3.2.6. Artikel I.10 Herziening	28
3.2.7. Artikel I.11 Voortijdige ontbinding in geval van ernstige fout	28
3.2.8. Artikel I.12 Diverse bepalingen.....	29
3.2.9. Artikel I.14 Bescherming van persoonsgegevens.....	29
3.2.10. Overige artikelen	30
4. CONCLUSIE	31
BIJLAGE 1	32
BIJLAGE 2	33
BIJLAGE 3	34

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) onderzoekt hierna, op grond van de artikelen 4(2)(b) en 4(3) van de Verordening (EU) 2017/2196 van de Commissie van 24 november 2017 tot vaststelling van een netcode voor de noodtoestand en het herstel van het elektriciteitsnet (hierna: de Europese netcode E&R) en artikel 3 van de gedragscode van de CREG van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer (hierna: de gedragscode), de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium van 14 maart 2022.

Deze aanvraag werd door de NV Elia Transmission Belgium (hierna: Elia) per brieven van 14 maart 2022 bij de CREG ter goedkeuring ingediend en strekt tot het wijzigen van de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten voor de ondersteunende diensten en de type-overeenkomsten ter ondersteuning van congestiebeheer.

Volgens Elia gelden dezelfde algemene voorwaarden voor alle type-overeenkomsten, met name voor de type-overeenkomsten voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet (T&C OPA) en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet (T&C SA) alsook voor de type-overeenkomsten voor het verstrekken van de ondersteunende diensten, met name de balanceringsdiensten (T&C BSP FCR, T&C BSP aFRR, T&C BSP mFRR), de hersteldiensten (T&C RSP), de diensten voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen (T&C VSP).

Elia heeft voorafgaand aan de indiening van dit voorstel informeel overleg gepleegd met de CREG en een openbare raadpleging gehouden van 12 november 2021 tot 13 december 2021 over een voorstel tot wijziging van de algemene voorwaarden van de voornoemde type-overeenkomsten. De antwoorden die Elia tijdens de voornoemde raadpleging ontving en het verslag (in het Engels) waarin door Elia geantwoord wordt op de opmerkingen van marktpartijen worden aan het aanvraagdossier toegevoegd.

Het directiecomité van de CREG heeft huidige beslissing over het voorstel van Elia van 14 maart 2022 wat betreft de type-overeenkomsten voor de balanceringsdiensten FCR, de balanceringsdiensten mFRR, de hersteldiensten (RSP), de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet (OPA) en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet (SA) (de versies ingediend in het Nederlands en het Frans) genomen tijdens zijn vergadering van 30 maart 2023.

1. WETTELIJK KADER

1. De huidige goedkeuringsaanvraag werd door Elia ingediend op 14 maart 2022 met toepassing van een aantal bepalingen van de Europese netcodes en richtsnoeren en van het koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: het federaal technisch reglement).

2. De gedragscode is inmiddels in de plaats gekomen van het federaal technisch reglement wat betreft de bepalingen daarin aangaande de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer.

Dit gebeurde naar aanleiding van het arrest van het Europese Hof van Justitie van 3 december 2020 waarbij België o.m. werd veroordeeld tot een niet-conforme omzetting van de Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG, onder andere wat betreft artikel 37, paragraaf 6, a) tot c), en paragraaf 9, van deze richtlijn. Dit brengt met zich mee dat een belangrijk aantal materies die met toepassing van artikel 11 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “de elektriciteitswet”) geregeld werden in het federaal technisch reglement vastgesteld door de Koning tot de exclusieve bevoegdheden van de CREG behoren. De elektriciteitswet werd in dit kader aangepast door middel van de wet van 21 juli 2021 en deze laatstgenoemde wet geeft onder meer de bevoegdheid aan de CREG, per 1 september 2022, om een gedragscode vast te stellen. De CREG stelde deze gedragscode vast bij beslissing van 20 oktober 2022.¹

3. Zo zijn de artikelen 3 en 4 van de gedragscode in de plaats gekomen van artikel 4 van het federaal technisch reglement. De artikelen 3 en 4 van de gedragscode bevatten de bepalingen inzake de goedkeuring door de CREG van de type-overeenkomsten die Elia hanteert in het domein van de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en de verstrekking van ondersteunende diensten alsmede een aantal algemene bepalingen waaraan de structuur van deze type-overeenkomsten moeten voldoen. Artikel 219 van de gedragscode bevat de bijkomende bepalingen waaraan de type-overeenkomsten voor de balanceringsdiensten (FCR, mFRR en aFRR) moeten voldoen. Artikel 228 van de gedragscode doet dat voor de type-overeenkomst voor hersteldiensten (RSP) en de artikelen 126 en 131 voor respectievelijk de type-overeenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en de type-overeenkomst van de programma-agent (OPA en SA).

Hoewel de betrokken bepalingen van het federaal technisch reglement nog niet formeel werden opgeheven (de wijziging van het federaal technisch reglement is lopende) neemt de CREG haar beslissing vandaag bijgevolg overeenkomstig de relevante bepalingen van de gedragscode.

4. Hierna wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste bepalingen.

¹ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2409>

1.1. RELEVANTE EUROPEESRECHTELIJKE BEPALINGEN

5. Wat betreft de goedkeuring van de algemene voorwaarden voor de balanceringsdiensten FCR en mFRR en de diensten voor coördinatie en congestiebeheer² (OPA en SA) is de CREG van oordeel dat de wettelijke basis hiervoor enkel in artikel 3 van de gedragscode kan gevonden worden.

6. Wat betreft de hersteldiensten (RSP) past het de volgende artikelen van de Europese netcode E&R te vermelden, aangezien deze betrekking hebben op het geheel van voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, en bijgevolg niet beperkt zijn tot de specifieke voorwaarden van de type-overeenkomst voor hersteldiensten.

Met toepassing van artikel 4(2) van de Europese netcode E&R zal iedere TSB meer bepaald de desbetreffende regelgevende instantie in overeenstemming met artikel 37 van Richtlijn 2009/72/EG de volgende voorstellen ter goedkeuring voorleggen:

- a) de voorwaarden om op te treden als aanbieder van beschermingsdiensten op contractbasis, overeenkomstig lid 4;
- b) de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, overeenkomstig lid 4;
- c) de lijst van SNG's die verantwoordelijk zijn voor de toepassing op hun installaties van de maatregelen die voortvloeien uit de verplichte eisen bedoeld in Verordeningen (EU) 2016/631, (EU) 2016/1388 en (EU) 2016/1447 en/of nationale wetgeving, en een lijst van door die SNG's toe te passen maatregelen zoals bepaald door de TSB's in artikel 11, lid 4, onder c), en artikel 23, lid 4, onder c);
- d) de lijst van in artikel 11, lid 4, onder d), en artikel 23, lid 4, onder d), bedoelde significante netgebruikers met hoge prioriteit of de beginselen die voor de vaststelling daarvan worden toegepast, en de voorwaarden voor het ontkoppelen en reactiveren van netgebruikers met hoge prioriteit, tenzij dit door de nationale wetgeving van lidstaten is bepaald;
- e) de overeenkomstig artikel 36, lid 1, opgestelde regels voor de opschorting en het herstel van marktactiviteiten;
- f) specifieke regels voor onbalansverrekening en verrekening van balanceringsenergie in het geval van opschorting van marktactiviteiten, overeenkomstig artikel 39, lid 1;
- g) het testplan, overeenkomstig artikel 43, lid 2.

7. Indien een lidstaat dit zo heeft bepaald, kunnen de in artikel 4(2), onder a) t/m d) en onder g), bedoelde voorstellen ter goedkeuring worden voorgelegd aan een andere instantie dan de regelgevende instantie (artikel 4(3) van de Europese netcode E&R).

Het voorstel dat het voorwerp van de huidige beslissing uitmaakt maakt een onderdeel uit van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, bedoeld in artikel 4(2)(b) van de Europese netcode E&R, waarvoor de CREG bevoegd blijft.

De (enige) dienst op contractbasis op federaal niveau die momenteel is voorzien voor het herstel van het net is de *black-start* dienst. De *black-start* dienst wordt in artikel 2, 70°, van de elektriciteitswet gedefinieerd als “de *black-start* dienst, gedefinieerd in het technisch reglement, die het heropstarten van het systeem na een instorting ervan mogelijk maakt”. Artikel 2, § 1, 54°, van het federaal technisch

² In de brief van 14 maart 2022 maakt Elia gewag van de “diensten ter ondersteuning van het congestiebeheer”. De CREG heeft die diensten in de gedragscode samengebracht onder de noemer “diensten voor coördinatie en congestiebeheer”, begrip dat als volgt gedefinieerd wordt in artikel 2, § 1, 5), 36°, van de gedragscode: “elke verplichting in hoofde van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en van de programma-agent ten aanzien van de transmissienetbeheerder zoals opgenomen in de type-overeenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning of de type-overeenkomst van de programma-agent”. De CREG hanteert hierna het in de gedragscode gedefinieerde begrip om deze diensten aan te duiden.

reglement preciseert dat men onder " *black-start*dienst " verstaat, "de dienst voorzien door productie-eenheden die over *black-start*-mogelijkheden beschikken in de zin van artikel 2, tweede alinea, 45., van de Europese netwerkcode RfG, die één van de mogelijke nethersteldiensten vormt".

8. Artikel 4(3) van de Europese netcode E&R bepaalt verder de termijn voor goedkeuring van de in artikel 4(2) van de Europese netcode E&R bedoelde voorstellen: "Regelgevende instanties en overeenkomstig dit lid door de lidstaten aangewezen instanties nemen binnen zes maanden na de datum van indiening door de TSB een besluit over de in lid 2 bedoelde voorstellen".

9. Artikel 4(7) van de Europese netcode E&R bepaalt wat volgt: "Indien een TSB van mening is dat een wijziging van de documenten, goedgekeurd overeenkomstig lid 3, noodzakelijk is, dan zijn de vereisten van de leden 2 tot en met 5 van toepassing op de voorgestelde wijziging. TSB's die een wijziging voorstellen, houden in voorkomend geval rekening met de legitieme verwachtingen van de eigenaars van elektriciteitsproductie-installaties, eigenaars van verbruikersinstallaties en andere betrokken partijen, op basis van de initieel gespecificeerde en overeengekomen eisen of methodologieën."

10. Bij de toepassing van de Europese netcode E&R zorgen de lidstaten, regelgevende instanties, bevoegde entiteiten en systeembeheerders ervoor dat zij (artikel 4(1) van de Europese netcode E&R):

- a) de beginselen van evenredigheid en niet-discriminatie toepassen;
- b) de transparantie waarborgen;
- c) optimaliseren wat betreft de hoogste totale efficiëntie en laagste totale kosten voor alle betrokken partijen;
- d) erop toezien dat de TSB's bij het waarborgen van de veiligheid en stabiliteit van het netwerk zo veel mogelijk gebruikmaken van marktwerking;
- e) de technische en juridische beperkingen, alsook deze met betrekking tot persoonlijke veiligheid en beveiliging, naleven;
- f) de aan de relevante TSB toegewezen verantwoordelijkheid respecteren om de systeemveiligheid te waarborgen, inclusief als vereist bij de nationale wetgeving;
- g) de relevante DSB's raadplegen en rekening houden met de potentiële effecten op hun systemen, en
- h) rekening houden met de overeengekomen Europese normen en technische specificaties.

11. Met toepassing van artikel 54 van de Europese netcode E&R moeten alle relevante clausules in contracten en algemene voorwaarden van TSB's, DSB's en SNG's die verband houden met systeembeheer, voldoen aan de vereisten van deze verordening. Daartoe worden deze contracten en algemene voorwaarden dienovereenkomstig gewijzigd.

1.2. RELEVANTE BEPALINGEN VAN DE GEDRAGSCODE

12. De artikelen 3 en 4 van de gedragscode bevatten het kader voor goedkeuring door de CREG van het geheel van type-overeenkomsten op voorstel van Elia:

"Art. 3. § 1. Worden aan de goedkeuring van de CREG onderworpen, volgens de procedure van paragraaf 2 en onverminderd de Europese netcodes en richtsnoeren, de ontwerpen van type-overeenkomsten, evenals de wijzigingen ervan, voor:

- a) de aansluiting op het transmissienet;*
- b) de toegang tot het transmissienet;*
- c) de balanceringsverantwoordelijkheid;*

- d) het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder;*
- e) de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet;*
- f) de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet;*
- g) de informatie-uitwisseling met de aanbieders van ondersteunende diensten en de leveranciers op het transmissienet;*
- h) de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders, met inbegrip van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL.*

§ 2. De transmissienetbeheerder geeft zo vlug mogelijk kennis aan de CREG van de ontwerpen van overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1 en de hieraan aangebrachte wijzigingen. De ontwerpen van de type-overeenkomsten en de hieraan aangebrachte wijzigingen worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder, georganiseerd op zijn website. Onverminderd de bevoegdheden voor de CREG in de Europese netcodes en richtsnoeren, neemt de CREG haar beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van bepaalde clausules of tot weigering van de goedkeuring, binnen een redelijke termijn. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde type-overeenkomsten zo snel mogelijk op zijn website.

§ 3. De formulieren bedoeld in deze gedragscode worden zo snel mogelijk door de transmissienetbeheerder aan de CREG bezorgd. De CREG bezorgt haar opmerkingen bij deze formulieren aan de transmissienetbeheerder. Dezelfde procedure geldt voor de aan deze formulieren aangebrachte wijzigingen.

§ 4. De ontwerpen van de type-overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1, net als hun eventuele wijzigingen, preciseren hun ingangsdatum die wordt goedgekeurd door de CREG, rekening houdend met hun draagwijdte en vereisten gelinkt aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet.

Art. 4. § 1. De transmissienetbeheerder bepaalt, op transparante en niet-discriminerende wijze, in de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3, § 1, de wederzijdse rechten en verplichtingen van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant betreffende het voorwerp van de betrokken type-overeenkomst.

De type-overeenkomsten beantwoorden ten minste aan de volgende structuur:

- 1° het voorwerp van de overeenkomst;*
- 2° de algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;*
- 3° de specifieke voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant;*
- 4° de bijlagen.*

§ 2. De medecontractant sluit met de transmissienetbeheerder een contract overeenkomstig de door de CREG goedgekeurde type-overeenkomst.

Het in het eerste lid bedoelde contract bestaat uit de door de CREG goedgekeurde type-overeenkomst aangevuld met de elementen die individueel kunnen of moeten worden bepaald door de transmissienetbeheerder en de medecontractant in de modelbijlagen.

§ 3. De transmissienetbeheerder is gerechtigd om de informatie die hij bekomt van medecontractanten in het kader van de contracten bedoeld in paragraaf 2 op geaggregeerde of geanonimiseerde wijze te gebruiken voor de goede uitvoering van andere contracten bedoeld in paragraaf 2.

§ 4. De transmissienetbeheerder brengt de medecontractanten met wie hij een contract sluit bedoeld in paragraaf 2 in kennis van de op zijn website bekendgemaakte versie van het systeembeschermingsplan, herstelplan en testplan, met inbegrip in voorkomend geval van de vertrouwelijke maatregelen voor de betrokken medecontractant, en dit bij ondertekening van het contract alsook zo snel mogelijk in geval van goedgekeurde wijzigingen aan de voornoemde plannen.

§ 5. De algemene voorwaarden van toepassing op de transmissienetbeheerder en de medecontractant bedoeld in paragraaf 1, 2°, bevatten ten minste:

1° de bepalingen inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie,

2° de bepalingen inzake de wederzijdse aansprakelijkheid,

3° de bepalingen inzake het toepasselijk recht en de behandeling van geschillen,

4° de bepalingen inzake de inwerkingtreding en duur van het contract.”

Artikel 4, § 5, van de gedragscode bepaalt bijgevolg de aspecten die de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten minimaal moeten regelen.

2. ANTECEDENTEN

2.1. ALGEMEEN

13. De type-overeenkomsten voor de ondersteunende diensten waarop Elia een beroep doet (meer bepaald de balanceringsdiensten, de blindvermogensdiensten³ en de hersteldiensten) en voor de diensten voor coördinatie en congestiebeheer (OPA en SA) werden voor de eerste maal in hun geheel goedgekeurd bij de volgende beslissingen van de CREG:

- voor balanceringsdiensten FCR bij beslissing (B)2062 van 15 mei 2020 inzake de aanvraag tot goedkeuring van een voorstel van voorwaarden voor de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor Frequentiebegrenzings-reserves (FCR)⁴;
- voor balanceringsdiensten mFRR bij beslissing (B)2000/1 van 20 december 2019 inzake de aanvraag tot goedkeuring van een gewijzigd voorstel van voorwaarden van de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor mFRR⁵;
- voor balanceringsdiensten aFRR bij beslissing (B)2061 van 7 mei 2020 inzake de aanvraag tot goedkeuring van een voorstel van voorwaarden voor de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor Frequentieherstelreserves met automatische activering (aFRR)⁶;
- voor blindvermogensdiensten (VSP) bij beslissing (B)2080 van 28 mei 2020 over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de aanbieders van de regeling van het reactief vermogen en van de handhaving van de spanning,

³ In het federaal technisch reglement werd deze dienst aangeduid met de benaming “dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning”. In de gedragscode wordt deze dienst aangeduid met de term “blindvermogensdiensten”.

⁴ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2062NL.pdf>

⁵ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2000-2NL.pdf>

⁶ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2061NL.pdf>

met inbegrip van de typeovereenkomst voor levering van de dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning, ingediend per brieven van 17 en 28 april 2020⁷;

- voor hersteldiensten (RSP) bij beslissing (B)2049 van 5 maart 2020 over het aangepaste voorstel van Elia Transmission Belgium NV van de voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis, met inbegrip van de typeovereenkomst voor hersteldiensten, ingediend per brieven van 20 december 2019 en 10 januari 2020⁸;
- voor de verantwoordelijkheid voor niet-beschikbaarheidsplanning (OPA) bij beslissing (B) 2058 van 12 november 2020 over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium voor de modaliteiten en voorwaarden voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (T&C OPA)⁹;
- voor de programmaverantwoordelijkheid (SA) bij beslissing (B) 2057 van 12 november 2020 over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium voor de Modaliteiten en Voorwaarden voor de Programma-Agent (T&C SA)¹⁰.

14. Met de brieven van 14 maart 2022 vraagt Elia geen goedkeuring van de wijzigingen van de algemene voorwaarden betreffende de type-overeenkomsten inzake de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor Frequentieherstelreserves met automatische activering (aFRR) en inzake de aanbieders van de regeling van het reactief vermogen en van de handhaving van de spanning, met inbegrip van de type-overeenkomst voor levering van de dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning (VSP), om redenen dat deze algemene voorwaarden reeds zijn goedgekeurd door de CREG door middel van respectievelijk de beslissing (B)2366 van 24 maart 2022 inzake de aanvraag tot goedkeuring van een voorstel tot wijziging van voorwaarden voor de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor Frequentieherstelreserves met automatische activering (aFRR) en de beslissing (B)2376 van 5 mei 2022 over het voorstel van Elia Transmission Belgium NV van de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de aanbieders van de regeling van het reactief vermogen en van de handhaving van de spanning, met inbegrip van de type-overeenkomst voor levering van de dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning, met ingang vanaf 1 januari 2023¹¹.

Deze goedkeuring is er gekomen op basis van een voorstel van Elia ingediend op 18 maart 2022 voor BSP aFRR en op 22 april 2022 voor VSP. Beide voorstellen inzake de algemene voorwaarden zijn inhoudelijk identiek aan het voorstel van algemene voorwaarden, ingediend door Elia per brieven van 14 maart 2022 betreffende de type-overeenkomsten BSP FCR, BSP mFRR, OPA, SA en RSP en waarover gelijktijdig met voornoemde type-overeenkomsten geraadpleegd werd van 12 november 2021 tot 13 december 2021.

2.2. RAADPLEGING

15. Elia heeft van 12 november 2021 tot 13 december 2021 een openbare raadpleging georganiseerd over de wijzigingen van Deel I “Algemene Voorwaarden”, voorgelegd aan de CREG per brieven van 14 maart 2022, die bedoeld zijn toepassing te vinden:

⁷ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2080>

⁸ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2049NL.pdf>

⁹ https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2058NL_.pdf

¹⁰ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B2057NL.pdf>

¹¹ <https://www.creg.be/nl/publicaties/beslissing-b2376>

- de type-overeenkomst voor levering van de dienst van regeling van het reactief vermogen en van handhaving van de spanning (VSP), in de gedragscode voortaan gekend onder de benaming “blindvermogensdiensten”;
- de type-overeenkomsten voor de balanceringsdiensten (BSP – “Balance Service Provider”/aanbieder van balanceringsdiensten voor FCR – “Frequency Containment Reserve”/frequentiebegrenzingsreserves, aFFR – “automatic Frequency Restoration Reserve”/automatische frequentieherstelreserves en mFRR – “manual Frequency Restoration Reserve”/manuele frequentieherstelreserves);
- de type-overeenkomst voor de hersteldiensten (RSP – “Restoration Service Provider”/“aanbieders van hersteldiensten”) en;
- de type-overeenkomsten voor de diensten gerelateerd aan congestiebeheer (SA – “Scheduling Agent”/programma-agent en OPA – “Outage Planning Agent” / “verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning”), in de gedragscode voortaan gekend onder de benaming “diensten voor coördinatie en congestiebeheer”.

De antwoorden die Elia tijdens deze openbare raadpleging ontving en het consultatierapport van 17 januari 2022 wordt aan het aanvraagdossier tot goedkeuring van het voorstel van Elia toegevoegd.

16. Met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van zijn huishoudelijk reglement zal het directiecomité van de CREG met het oog op het nemen van een beslissing, geen openbare raadpleging organiseren wanneer de netbeheerder reeds een effectieve openbare raadpleging organiseerde over het voorwerp van de beslissing van het directiecomité. In dat geval zorgt het directiecomité ervoor dat het geheel van documenten en informatie betreffende de raadpleging, de antwoorden alsmede een verslag waarin geantwoord wordt op de ontvangen opmerkingen, aan hem worden overgemaakt. Met toepassing van artikel 40, derde lid, van het huishoudelijk reglement van het directiecomité van de CREG wordt onder een “effectieve openbare raadpleging” begrepen een raadpleging op de website van de organisator ervan, waarbij alle partijen die geregistreerd zijn op deze website onverwijld per nieuwsbrief of e-mailbericht geïnformeerd worden van het lanceren van de raadpleging, die gemakkelijk toegankelijk is vanuit de startpagina van deze website, die voldoende gedocumenteerd is en die een redelijke antwoordtermijn laat.

17. De voornoemde door Elia georganiseerde openbare raadpleging over het voorstel van Elia vonden plaats op de website van Elia, alle partijen geregistreerd op deze website werden ingelicht van de lancering van de raadplegingen, deze waren gemakkelijk toegankelijk via de gebruikelijke webpagina “Publieke consultaties” en voorzagen een redelijke antwoordtermijn van een maand. De antwoorden op de raadpleging en het consultatierapport van 17 januari 2022 werd door Elia aan de CREG bezorgd (bijlage 3).

Tijdens de openbare raadpleging stelde Elia een overzicht ter beschikking van de voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de algemene voorwaarden reeds goedgekeurd door de CREG (in het Engels, Nederlands en Frans), alsmede de geconsolideerde versie van deel I “Algemene Voorwaarden” met de aanpassingen aangeduid via markering (in het Engels).

Febeliec maakte de opmerking dat enkel een Engelstalige versie van de Algemene Voorwaarden ter beschikking werd gesteld door Elia tijdens de raadpleging, terwijl uit artikel 3 blijkt dat enkel de Nederlandstalige en Franstalige versies relevant zijn vanuit juridisch oogpunt. Febeliec wijst erop dat zij deze opmerking ook al maakte tijdens vorige gelegenheden en dringt er sterk op aan dat de stakeholders ook hun input kunnen geven tijdens de publieke raadpleging op de juridisch bindende teksten.

Elia antwoordt in het consultatierapport van 17 januari 2022 dat een Nederlandstalige en Franstalige versie van het raadplegingsdocument ook door Elia ter beschikking werd gesteld enkele dagen na de

start van de publieke raadpleging. Elia voegt daaraan toe dat ze ervoor zal zorgen dat in de toekomst een nieuwe e-mail zal worden verstuurd naar de stakeholders om hen bewust te maken dat deze documenten werden toegevoegd op de consultatiepagina van haar website.

Zoals reeds uiteengezet in haar beslissingen (B)2366 en (B)2376, vermeld in paragraaf 14 van deze beslissing, is de CREG is van mening dat de Nederlandstalige en Franstalige versies van de raadplegingsdocumenten meteen ter beschikking moeten zijn van de marktpartijen vanaf de eerste dag van de publieke consultatie. Febeliec preciseert terecht dat marktpartijen de gelegenheid moeten hebben om hun opmerkingen te maken bij de juridisch bindende teksten, d.w.z. deze in het Nederlands en het Frans. Bovendien stelt de CREG vast dat enkel het overzicht van de aangebrachte wijzigingen met enkele dagen vertraging ter beschikking werd gesteld in het Nederlands en het Frans, maar niet de Nederlandstalige en Franstalige versies van de geconsolideerde versie van Deel I “Algemene Voorwaarden” zelf. Gezien het overzicht van de aangebrachte wijzigingen in het Nederlands en het Frans ter beschikking waren, zij het met enkele dagen vertraging zoals Elia stelt, kan de CREG deze openbare raadpleging in voorliggend geval als voldoende gedocumenteerd aanvaarden, maar benadrukt dat deze aanpak naar de toekomst moet worden bijgestuurd. De CREG vraagt Elia om een voorstel voor te leggen, na overleg in de *Users’ Group*, over de manier waarop zij de openbare raadplegingen zal organiseren rekening houdend met de taalwetgeving teneinde aan de opmerking van Febeliec tegemoet te komen in de toekomst en dit vóór de lancering van de eerstvolgende openbare raadpleging door Elia. De CREG heeft een dergelijk overzicht, reeds gevraagd in de beslissingen (B)2366 en (B)2376, vermeld in paragraaf 14 van deze beslissing, immers nog niet mogen ontvangen. Zoals hoger gezegd, is de CREG evenwel van mening dat de Nederlandstalige en Franstalige versies van de raadplegingsdocumenten voor de type-overeenkomsten meteen ter beschikking moeten zijn van de marktpartijen vanaf de eerste dag van de publieke consultatie.

Om die redenen heeft het directiecomité van de CREG de door Elia uitgevoerde openbare raadpleging als effectief beschouwd en op grond van artikel 23, § 1, van zijn huishoudelijk reglement beslist om, in het kader van de huidige beslissing en met toepassing van artikel 40, eerste lid, 2°, van zijn huishoudelijk reglement, zelf geen (nieuwe) openbare raadpleging te organiseren voorafgaand aan de huidige beslissing.

18. Elia heeft tijdens de voornoemde openbare raadplegingen drie reacties ontvangen:

- Belgian Offshore Platform (BOP) (in het Engels);
- FEBEG (in het Engels);
- Febeliec (in het Engels).

Alle reacties worden als niet-vertrouwelijk aangeduid.

3. BEOORDELING

3.1. RECHT VAN TOEGANG EN GOEDKEURINGSCRITERIA

3.1.1. Recht van toegang tot het transmissienet

19. De CREG is de mening toegedaan dat het recht van toegang tot het transmissienet, bedoeld in artikel 15 van de elektriciteitswet van openbare orde is.

20. Het recht van toegang tot het transmissienet is immers één van de noodzakelijke basispijlers van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt. Opdat er concurrentie op de elektriciteitsmarkt zou komen en de eindafnemers daadwerkelijk hun leverancier van elektriciteit kunnen kiezen, is het essentieel de eindafnemers, hun leveranciers en de producenten van elektriciteit gegarandeerd toegang tot het transmissienet hebben en dat zij van dit recht kunnen genieten op een niet-discriminatoire wijze. Hierbij komt dat het transmissienet een natuurlijk monopolie is gelet op de hoge *sunk costs* die de investeringen erin zijn : de investeringen vertegenwoordigen hoge bedragen en zijn niet aanwendbaar voor ander gebruik dan het vervoer van elektriciteit. Dit verklaart mede waarom artikel 8 van de elektriciteitswet geopteerd heeft voor een enkele netbeheerder van het federaal transmissienet.

21. Uit de artikelen 11 en 15 van de elektriciteitswet blijkt dat de daadwerkelijke garantie van het recht van toegang tot het transmissienet onlosmakelijk gekoppeld is aan de gedragscode en de regulering van de transmissienettarieven bedoeld in respectievelijk de artikelen 11 en 12 van de elektriciteitswet. De gedragscode en de regulering van de transmissienettarieven beogen het recht van toegang tot het transmissienet in de feiten te realiseren.

22. Met de gedragscode beoogt de wetgever te voorkomen dat er enige discriminatie zou ontstaan tussen netgebruikers op basis van allerhande technische, niet-pertinente redenen die door de netgebruikers zelf moeilijk of zelfs onmogelijk weerlegbaar zijn wegens hun gebrek aan de nodige gespecialiseerde kennis inzake het beheer van het transmissienet. Met deze gedragscode en dit reglement beoogt de wetgever ook het juiste evenwicht te vinden tussen de netgebruikers enerzijds en de netbeheerder anderzijds. De belangen van de netgebruikers en de netbeheerder zijn immers niet altijd gelijklopend. Doordat de gedragscode de verplichtingen van de netbeheerder en de netgebruikers verduidelijkt, is het derhalve de operationele en technische vertaling van het recht van toegang tot het transmissienet en derhalve eveneens van openbare orde.

23. De complexiteit van het beheer van het transmissienet heeft ook een weerslag op de tarifiering van de dienstverlening die de netbeheerder aanbiedt. Het is voor een netgebruiker onmogelijk uit te maken of de prijzen die de netbeheerder autonoom zou bepalen, effectief correcte prijzen zijn. Hij kan dit niet uitmaken omdat hij zelf niet over de vereiste technische specialisatie noch over de nodige informatie beschikt. Bovendien kan hij de prijzen van de netbeheerder niet met deze van andere netbeheerders vergelijken omdat de netbeheerder van een wettelijk en natuurlijk monopolie geniet en de diverse nationale transmissienetten onderling sterk kunnen verschillen. Zonder deze regulering van de transmissienettarieven wordt immers het recht van toegang tot het transmissienet niet daadwerkelijk verzekerd. Het hoeft geen betoog dat discriminatoire of te hoge transmissietarieven het recht van toegang tot het transmissienet *de facto* uithollen. De regulering van de transmissienettarieven is dan ook van openbare orde.

24. Het recht van toegang wordt vertaald via de type-overeenkomsten. Deze type-overeenkomsten, die essentieel zijn voor een efficiënte en transparante marktwerking, regelen het recht van toegang tot het transmissienet en zijn, omwille van het feit dat het recht van toegang van openbare orde is, ook van openbare orde. De goedkeuring van deze type-overeenkomsten door de CREG wijzigt de aard

van deze contracten niet. In tegendeel, het belang van de type-overeenkomsten wordt immers bevestigd door het feit dat een netgebruiker slechts toegang kan verkrijgen tot het transmissienet van de netbeheerder indien hij de toegangsprocedure heeft doorlopen en de betrokken type-overeenkomst ondertekent.

25. De type-overeenkomst mag dan wel van contractuele aard zijn, niettemin dienen deze contracten om ervoor te zorgen dat alle netgebruikers gelijk behandeld worden en aan dezelfde voorwaarden toegang hebben tot het transmissienet en kunnen deelnemen aan de ondersteunende diensten.

3.1.2. Goedkeuringscriteria

26. Met toepassing van artikel 3 van de gedragscode dient de netbeheerder de daarin opgesomde type-overeenkomsten evenals alle wijzigingen die hieraan worden aangebracht, aan de CREG ter goedkeuring voor te leggen:

“Art. 3. § 1. Worden aan de goedkeuring van de CREG onderworpen, volgens de procedure van paragraaf 2 en onverminderd de Europese netcodes en richtsnoeren, de ontwerpen van type-overeenkomsten, evenals de wijzigingen ervan, voor:

a) de aansluiting op het transmissienet;

b) de toegang tot het transmissienet;

c) de balanceringsverantwoordelijkheid;

d) het verstrekken van ondersteunende diensten aan de transmissienetbeheerder;

e) de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet;

f) de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet;

g) de informatie-uitwisseling met de aanbieders van ondersteunende diensten en de leveranciers op het transmissienet;

h) de samenwerking met de lokale transmissienetbeheerders en de publieke distributienetbeheerders, met inbegrip van het akkoord bedoeld in artikel 40, lid 7, van de Europese richtsnoeren SOGL.

§ 2. De transmissienetbeheerder geeft zo vlug mogelijk kennis aan de CREG van de ontwerpen van overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1 en de hieraan aangebrachte wijzigingen. De ontwerpen van de type-overeenkomsten en de hieraan aangebrachte wijzigingen worden ingediend na publieke raadpleging door de transmissienetbeheerder, georganiseerd op zijn website. Onverminderd de bevoegdheden voor de CREG in de Europese netcodes en richtsnoeren, neemt de CREG haar beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van bepaalde clausules of tot weigering van de goedkeuring, binnen een redelijke termijn. De transmissienetbeheerder publiceert de goedgekeurde type-overeenkomsten zo snel mogelijk op zijn website.

§ 3. De formulieren bedoeld in deze gedragscode worden zo snel mogelijk door de transmissienetbeheerder aan de CREG bezorgd. De CREG bezorgt haar opmerkingen bij deze formulieren aan de transmissienetbeheerder. Dezelfde procedure geldt voor de aan deze formulieren aangebrachte wijzigingen.

§ 4. De ontwerpen van de type-overeenkomsten bedoeld in paragraaf 1, net als hun eventuele wijzigingen, preciseren hun ingangsdatum die wordt goedgekeurd door de CREG, rekening houdend met hun draagwijdte en vereisten gelinkt aan de betrouwbaarheid, de veiligheid en de efficiëntie van het transmissienet. ”

Het zijn, met uitzondering van de type-samenwerkingsovereenkomst tussen Elia en de distributienetbeheerders, contracten waarvan alle bepalingen eenzijdig zijn vastgesteld door Elia en waarover de netgebruikers niet kunnen onderhandelen. Juridisch gezien dienen deze overeenkomsten derhalve als toetredingsovereenkomsten te worden gekwalificeerd.

27. Artikel 3 van de gedragscode bepaalt niet aan welke criteria de CREG de type-overeenkomsten met het oog op het nemen van haar beslissingen moet toetsen¹².

Het komt derhalve aan de CREG toe een concrete invulling te geven aan deze beoordelingsbevoegdheid. Uit het geheel van Europese en nationale wettelijke bepalingen die de energiemarkt beheersen¹³ blijkt dat de verschillende actoren (de lidstaten, de regulatoren, de netbeheerder, ...) allen moeten ageren om volgend fundamenteel doel te bereiken: bijdragen aan de totstandkoming van een geïntegreerde interne elektriciteitsmarkt, die terzelfdertijd concurrentieel, flexibel, efficiënt, betrouwbaar en zeker is, duurzaam vanuit milieuoogpunt en die rekening houdt met de belangen van de consument.

Het nastreven van dit fundamenteel doel vertaalt zich in de verplichting (onder meer) voor lidstaten, regulatoren en netbeheerders om bij hun handelingen rekening te houden met:

- de zekerheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net,
- de opheffing van alle belemmeringen van de markt en obstakels voor toegang tot het net voor nieuwkomers,
- de kwaliteit van de openbare dienst,
- de bescherming van de consument,
- de energie-efficiëntie en de milieuaspecten.

Daarbij moeten de markactoren onder meer:

- de principes van proportionaliteit en niet-discriminatie toepassen,
- de transparantie verzekeren,
- waken over de naleving van de technische, juridische beperkingen alsook deze inzake betrouwbaarheid van het net.

28. De CREG kan en moet derhalve nog steeds, zoals het geval was met toepassing van artikel 6 van het opgeheven federaal technisch reglement (zie voetnoot 12), nagaan of de ontwerpen van type-overeenkomsten:

- (a) de toegang tot het net niet belemmeren;

¹²Zoals in artikel 4 van het federaal technisch reglement eveneens het geval was, doch in tegenstelling tot artikel 6, § 1, van het opgeheven technisch reglement van 19 december 2002 (het koninklijk besluit van 19 december 2002 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe). Dit artikel bepaalde dat de CREG in haar onderzoek met het oog op het nemen van haar beslissing met betrekking tot de toegangscontracten van de netbeheerder, dient na te gaan of de algemene voorwaarden van deze contracten :

- (a) de toegang tot het net niet belemmeren ;
- (b) de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net niet in gevaar brengen ;
- (c) conform het algemeen belang zijn.

¹³Artikelen 40, lid 3, 42, 58 en 59 van Richtlijn 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU, artikel 3 van Verordening 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit, de Europese netcodes en richtsnoeren bedoeld in artikel 2, § 1, 1), 1°, van de gedragscode, artikelen 8 en 23 van de elektriciteitswet.

- (b) de veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net niet in gevaar brengen;
- (c) conform het algemeen belang zijn.

Hierbij dient rekening te worden gehouden met de ongelijkwaardige positie van de contractspartijen, behalve dan bij de samenwerkingsovereenkomst tussen transmissienetbeheerder en distributienetbeheerders die in overleg tot stand komt en die de CREG beschouwt als gelijkwaardige contractspartners. Elia heeft, als exclusief beheerder van het transmissienet, een wettelijke monopoliepositie. Het transmissienet is voor de netgebruikers een essentiële infrastructuur waarvoor geen alternatief bestaat; voor de uitoefening van hun activiteiten zijn zij genoodzaakt met Elia overeenkomsten te sluiten om toegang tot en het gebruik van het transmissienet te hebben.

Geen belemmering van de toegang tot het transmissienet

29. Krachtens artikel 15 van de elektriciteitswet hebben de in aanmerking komende afnemers, producenten en tussenpersonen een recht van toegang tot het transmissienet.

De vrije toegang tot het transmissienet is essentieel voor de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt. Het recht van toegang tot het transmissienet is dan ook een basisprincipe dat ruim dient te worden geïnterpreteerd. Elke uitzondering op of beperking van dit recht moet derhalve uitdrukkelijk voorzien zijn en beperkend geïnterpreteerd worden (cf. de uitzondering vervat in artikel 15, § 1, derde lid, van de elektriciteitswet).

De CREG meent dan ook dat het niet kan toegelaten worden dat de netbeheerder op enige wijze het recht van toegang tot het transmissienet van in aanmerking komende afnemers, producenten en tussenpersonen zou bemoeilijken, beperken of belemmeren door het opleggen van onbillijke contractvoorwaarden.

Veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het transmissienet

30. Eén van de taken van de netbeheerder bestaat erin te zorgen voor een zeker, betrouwbaar en efficiënt elektriciteitsnet en er in dit verband op toezien dat de nodige ondersteunende diensten beschikbaar zijn en geïmplementeerd worden, voor zover die beschikbaarheid onafhankelijk is van ieder ander transmissienet waaraan zijn systeem gekoppeld is. Bij het onderzoek van de type-overeenkomsten wordt dan ook geverifieerd of hieraan voldaan is.

Bijzondere aandacht moet worden verleend aan de aspecten van energie-efficiëntie, de integratie van hernieuwbare energiebronnen en de milieuoverwegingen aangezien deze aangelegenheden een aanzienlijk belang hebben verworven in de Europese en nationale wetgeving de laatste jaren.

Conformiteit met het algemeen belang

31. De vennootschap die het transmissienet beheert, dient dit beheer waar te nemen in het algemeen belang, ten voordele van alle afnemers en alle leveranciers van stroom¹⁴.

32. Het algemeen belang is een ruim begrip. Voor de toepassing van artikel 3 van de gedragscode interpreteert de CREG dit begrip als verwijzend naar ten minste alle rechtsregels die van openbare orde zijn, waaronder in ieder geval de sectorspecifieke wetgeving, het mededingingsrecht en de taalwetgeving, en de algemene verbintenissenrechtelijke regels waarvan de niet-naleving gesanctioneerd wordt door (ver)nietig(baar)heid of doordat strijdige bedingen als ongeschreven

¹⁴Zie onder meer *Parl. St.* Senaat 1998-99, nr.1308/4, blz. 22.

worden beschouwd. Hierbij dient te worden opgemerkt dat sommige van deze rechtsregels in de praktijk dezelfde eisen stellen aan de contracten, zoals bijvoorbeeld de vereiste van redelijke, billijke, evenwichtige en proportionele contractsbepalingen.

De sectorspecifieke wetgeving

33. De sectorspecifieke wetgeving die de CREG begrijpt onder het begrip “algemeen belang” omvat alle regels daarin van openbare orde. Het betreft bijgevolg het recht van toegang tot het transmissienet en de regulering van de transmissienettarieven.

Onverminderd het openbare orde karakter van de regulering van de tarieven met betrekking tot het transmissienet en de gedragscode, dient er ook op gewezen te worden dat het tot de algemene taak van de CREG behoort om toezicht en controle uit te oefenen op de toepassing van de wetten en reglementen die de sectorspecifieke regelgeving inzake elektriciteit betreffen, met inbegrip van het toezicht op de Europese verordeningen die de netcodes en richtsnoeren in de elektriciteitssector vaststellen (artikel 23, § 2, tweede lid, 8°, van de elektriciteitswet). Deze controletaak kent als sanctie die de CREG eventueel kan opleggen, het opleggen van administratieve geldboetes nadat de CREG een overtreding van de sectorspecifieke rechtsregels heeft vastgesteld (artikel 31 van de elektriciteitswet). Dankzij artikel 3 van de gedragscode hoeft de CREG niet onmiddellijk artikel 31 van de elektriciteitswet in werking te stellen, maar kan zij, indien dit nodig blijkt, eerst de onwettige voorwaarden van de type-overeenkomsten weren en de netbeheerder uitnodigen de nodige aanpassingen te doen.

Het mededingingsrecht

34. In het kader van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt houdt het nastreven van het algemeen belang onder meer het creëren van een effectieve vrije mededinging en het waken over het goed functioneren van de markt in (dit in het uiteindelijke belang van de consument en van een gelijk speelveld voor de concurrenten op de markt). Daarbij dient erover gewaakt te worden dat een onderneming die een dominante positie bekleedt, geen inbreuk maakt op het algemeen belang door het opleggen van onbillijke voorwaarden aan zijn medecontractanten die de normale werking van de mededinging verhinderen of beperken.

Het creëren van en waken over een effectieve vrije mededinging in het algemeen belang strekt verder dan enkel het verzekeren van de vrije toegang tot het net. De vrije toegang tot het net is weliswaar een essentiële maar op zich geen voldoende voorwaarde voor het verzekeren van een daadwerkelijke mededinging op de elektriciteitsmarkt. Er dient dan ook over gewaakt te worden dat geen enkele van de voorwaarden die door de netbeheerder aan zijn medecontractanten opgelegd wordt, de normale werking van de mededinging zou verhinderen of beperken.

Voorts moet erop gewezen worden dat het tot stand brengen van een dergelijke effectieve mededinging niet beperkt is tot de markt voor de levering van elektriciteit aan klanten maar alle markten van elektriciteitssector betreft waarop geen wettelijk monopolie is toegekend (zoals bijvoorbeeld ook de markt voor de handel van elektriciteit en de markt voor productie van elektriciteit). Er kan dan ook evenmin toegelaten worden dat de netbeheerder in een contract dat activiteiten op een welbepaalde markt betreft, onbillijke voorwaarden zou opleggen die de normale werking van de mededinging op een verbonden of naburige markt zou verhinderen of beperken.

35. Artikel IV.2 van het Wetboek van economisch recht, evenals artikel 102 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), verbieden ondernemingen immers om misbruik te maken van een machtspositie op de betrokken Belgische markt/interne markt of op een wezenlijk deel ervan. Elia heeft een wettelijk monopolie wat betreft het beheer van het transmissienet in België. Het Hof van Justitie van de Europese Unie is van oordeel dat een onderneming die een

wettelijk monopolie heeft, kan worden beschouwd als zijnde een onderneming met een machtspositie¹⁵.

Er is sprake van een machtspositie wanneer de positie een onderneming in staat stelt om de instandhouding van een daadwerkelijke mededinging te verhinderen doordat zij het haar mogelijk maakt zich, jegens haar concurrenten, afnemers of leveranciers, in belangrijke mate onafhankelijk te gedragen. Het misbruik van machtspositie kan verschillende courante vormen aannemen zoals het opleggen van onbillijke contractuele voorwaarden, de discriminatie tussen handelspartners door het toepassen van ongelijke voorwaarden voor gelijkwaardige prestaties.

Het opnemen van clausules in de type-overeenkomst die onbillijk zijn, namelijk clausules die de medecontractant van Elia niet zou hebben aanvaard onder normale mededingingsvoorwaarden, zijn ongeoorloofd en kunnen niet worden aanvaard. Dergelijke clausules dienen beschouwd te worden als zijnde misbruik van de machtspositie in hoofde van Elia.

De algemene verbintenissenrechtelijke regels

Nieuw Burgerlijk Wetboek

36. Het Burgerlijk Wetboek werd grondig hervormd en zal op termijn uit 10 boeken bestaan. De stand van zaken op datum van huidige beslissing en voor zover van belang voor het onderwerp van huidige beslissing kan als volgt worden weergegeven:

Boek 1: Algemene bepalingen: de wet van 28 april 2022 houdende boek 1 'Algemene bepalingen' van het Burgerlijk Wetboek werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 1 juli 2022. De wet is in werking getreden op 1 januari 2023 (de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad).

Artikel 3 van voormelde wet bepaalt:

“De bepalingen van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op alle rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet.

Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, zijn die niet van toepassing en blijven de vorige regels van toepassing:

1° op de toekomstige gevolgen van rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet;

2° in afwijking van het eerste lid, op rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet die betrekking hebben op een verbintenis ontstaan uit een rechtshandeling of rechtsfeit dat heeft plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet.”

Boek 5: Verbintenissen: De wet van 28 april 2022 houdende invoeging van boek 5 'Verbintenissen' van het Burgerlijk Wetboek werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad op 1 juli 2022. De wet is in werking getreden op 1 januari 2023 (de eerste dag van de zesde maand na die waarin ze is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad).

Artikel 64 van voormelde wet bepaalt:

“De bepalingen van boek 5 van het Burgerlijk Wetboek zijn van toepassing op alle rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet.”

¹⁵ HvJEG., 23 april 1991, Zaak nr. C-41/90, Klaus Höfner en Fritz Eser c/ Macrotron GmbH, Rec., 1991, p. I-01979.

Tenzij partijen anders zijn overeengekomen, zijn die bepalingen niet van toepassing en blijven de vorige regels van toepassing:

1° op de toekomstige gevolgen van rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet;

2° in afwijking van het eerste lid, op rechtshandelingen en rechtsfeiten die hebben plaatsgevonden na de inwerkingtreding van deze wet die betrekking hebben op een verbintenis ontstaan uit een rechtshandeling of rechtsfeit dat heeft plaatsgevonden voor de inwerkingtreding van deze wet.”

Boek 6: Buitencontractuele aansprakelijkheid: De Commissie voor de hervorming van het aansprakelijkheidsrecht heeft eveneens een voorontwerp van wet houdende invoeging van de bepalingen betreffende buitencontractuele aansprakelijkheid in het Burgerlijk Wetboek en een memorie van toelichting uitgewerkt. De werkzaamheden van de Commissie voor de hervorming van het aansprakelijkheidsrecht worden voortgezet. Die teksten zijn dus nog niet goedgekeurd in de ministerraad.

Boek 7: Bijzondere overeenkomsten: De Commissie voor de hervorming van het overeenkomstenrecht zet haar werkzaamheden verder.

Boek 8: Bewijs: De wet van 13 april 2019 tot invoering van het (nieuwe) Burgerlijk Wetboek en tot invoeging van boek 8 'Bewijs' in dat Wetboek is in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt en is op 1 november 2020 in werking getreden.

Boek 9: Zekerheden: De Commissie voor de hervorming van het recht betreffende de zekerheden zet haar werkzaamheden verder. Er werd eveneens een Commissie voor de hervorming van het hypotheekrecht opgericht. Zij zet haar werkzaamheden verder.

Boek 10: Verjaring: De Commissie voor de hervorming van het verjaringsrecht zet haar werkzaamheden verder.

De belangrijkste wijzigingen in boek 5 “Verbintenissen” ten opzichte van het oud Burgerlijk Wetboek zijn:

- de codificatie van belangrijke rechtsfiguren, ontwikkeld in de rechtspraak,
- de modernisering of wijziging van bepaalde begrippen.

Boek 5 “Verbintenissen” van het Burgerlijk Wetboek

37. Het nieuwe verbintenissenrecht trad in werking op 1 januari 2023. Het werd gecodificeerd in Boek 5 “Verbintenissen” van het (nieuw) Burgerlijk Wetboek.

Een aantal bepalingen uit dit Boek 5 zijn bijzonder vermeldenswaard in de context van de type-overeenkomsten gehanteerd door Elia.

- *Definitie van “toetredingscontract”*

38. Artikel 5.10 “Toetredingscontract” van het Burgerlijk Wetboek definieert het begrip “toetredingscontract” als volgt:

“Een contract is een toetredingscontract wanneer het vooraf en eenzijdig is opgesteld door een partij en er niet over onderhandeld kan worden.

Het feit dat over sommige bedingen van het contract kan worden onderhandeld, sluit de toepassing van dit artikel op de rest van het contract niet uit, indien de globale beoordeling leidt tot de conclusie dat het niettemin gaat om een toetredingscontract.”

- Gemeenrechtelijk verbod van kennelijk onevenwichtige bedingen

39. Artikel 5.52 “Onrechtmatige bedingen” van het Burgerlijk Wetboek luidt als volgt:

“Elk beding waarover niet kan worden onderhandeld en dat een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van partijen is onrechtmatig en wordt voor niet geschreven gehouden.

Bij de beoordeling van het kennelijk onevenwicht wordt rekening gehouden met alle omstandigheden rond het sluiten van het contract.

Het eerste lid is noch van toepassing op de bepaling van de hoofdprestaties van het contract, noch op de gelijkwaardigheid van deze hoofdprestaties.”

- Schadebeding

40. Artikel 5.88. “Schadebeding” van het Burgerlijk Wetboek bepaalt het volgende daarover:

“§ 1. De partijen kunnen vooraf overeenkomen dat in geval van toerekenbare niet-nakoming, de schuldenaar als vergoeding gehouden is tot de betaling van een forfaitair bedrag of tot het leveren van een bepaalde prestatie. In dit geval kan aan de andere partij geen grotere, noch kleinere vergoeding worden toegekend.

§ 2. Niettemin matigt de rechter, ambtshalve of op verzoek van de schuldenaar, het schadebeding als het kennelijk onredelijk is, waarbij hij rekening houdt met de schade en alle andere omstandigheden, in het bijzonder met de rechtmatige belangen van de schuldeiser.

Bij matiging kan de rechter de schuldenaar niet veroordelen tot een vergoeding die lager is dan een redelijk bedrag of een redelijke prestatie.

§ 3. Wanneer interest is bedongen voor vertraging in de betaling van een geldsom, is paragraaf 2, eerste lid, van overeenkomstige toepassing. Bij matiging kan de rechter de schuldenaar niet veroordelen tot een interest die lager is dan de wettelijke interest.

§ 4. Wanneer zij opgenomen zijn in de algemene voorwaarden van een toetredingscontract en betrekking hebben op de niet-nakoming van een geldschuld, kan de Koning bij koninklijk besluit, overlegd in Ministerraad, in afwijking van de tweede en derde paragraaf, het maximum bedrag van het schadebeding en de maximale moratoire intrest vastleggen. Hij houdt hierbij rekening met het bedrag van de verbintenis tot betaling van een geldsom, met de soort overeenkomst en de sector van de betrokken activiteiten.

Afwijkende bedingen worden voor niet-geschreven gehouden in de mate dat zij het toegelaten maximum overschrijden.

§ 5. Indien de verbintenis gedeeltelijk is uitgevoerd, herleidt de rechter naar evenredigheid het schadebeding dat betrekking heeft op de volledige niet-nakoming door de schuldenaar.

§ 6. Indien het schadebeding betrekking heeft op een onredelijk gering bedrag of geringe prestatie, rekening houdend met de schade en alle andere omstandigheden, in het bijzonder de rechtmatige belangen van de schuldeiser, is artikel 5.89 van overeenkomstige toepassing.

§ 7. Ieder beding dat strijdig is met de bepalingen van paragrafen 2, 3 of 5 wordt voor niet-geschreven gehouden.”

- Bevrijdingsbedingen

41. Artikel 5.89. “Bevrijdingsbeding” van het Burgerlijk Wetboek bepaalt het volgende:

“§ 1. Tenzij de wet anders bepaalt, mogen de partijen een beding overeenkomen dat de schuldenaar volledig of gedeeltelijk bevrijdt van zijn contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheid.

Het beding kan de schuldenaar bevrijden van zijn zware fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan. Een dergelijke bevrijding wordt niet vermoed.

Worden evenwel voor niet-geschreven gehouden de bedingen die de schuldenaar bevrijden:

1° van zijn opzettelijke fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan; of

2° van zijn fout of van die van een persoon voor wie hij moet instaan, wanneer die fout het leven of de fysieke integriteit van een persoon aantast.

Het beding dat het contract uitholt, wordt eveneens voor niet-geschreven gehouden.

§ 2. Doet de schuldenaar voor de nakoming van het contract een beroep op hulppersonen, dan kunnen zij tegen de hoofdschuldeiser het bevrijdingsbeding inroepen dat is overeengekomen tussen hem en de schuldenaar.”

Wetboek van economisch recht

42. Door een wet van 4 april 2019 worden in het Wetboek van economisch recht (WER) drie sets van nieuwe regels ingevoerd voor relaties tussen ondernemingen (b2b). De eerste set heeft betrekking op de transparantie en de interpretatie van clausules in b2b-contracten alsook de (on)rechtmatigheid van contractuele clausules in b2b-relaties. De tweede set verbiedt een nieuwe restrictieve mededingingspraktijk, namelijk misbruik van een positie van economische afhankelijkheid. Tot slot, de derde set van regels onderscheidt een aantal categorieën van oneerlijke marktpraktijken tussen ondernemingen.

43. Worden als belangrijk in dit kader beschouwd:

Art. VI.91/2. Indien alle of bepaalde bedingen van de overeenkomst schriftelijk zijn, moeten ze duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.

Een overeenkomst kan onder meer worden geïnterpreteerd aan de hand van de marktpraktijken die er rechtstreeks verband mee houden.

Art. VI.91/3. § 1. Voor de toepassing van deze titel is elk beding van een overeenkomst gesloten tussen ondernemingen dat, alleen of in samenhang met één of meer andere bedingen, een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van de partijen, onrechtmatig.

§ 2. Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter van een beding van een overeenkomst worden alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, de algemene economie van de overeenkomst, alle geldende handelsgebruiken, alsmede alle andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten in aanmerking genomen, rekening houdend met de aard van de producten waarop de overeenkomst betrekking heeft.

Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter wordt tevens rekening gehouden met het in artikel VI.91/2, eerste lid, bepaalde vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid van het beding.

De beoordeling van het onrechtmatige karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren producten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.

Art. VI.91/4. Zijn onrechtmatig, de bedingen die ertoe strekken :

1° te voorzien in een onherroepelijke verbintenis van de andere partij terwijl de uitvoering van de prestaties van de onderneming onderworpen is aan een voorwaarde waarvan de verwezenlijking uitsluitend afhankelijk is van haar wil;

2° de onderneming het eenzijdige recht te geven om een of ander beding van de overeenkomst te interpreteren;

3° in geval van betwisting, de andere partij te doen afzien van elk middel van verhaal tegen de onderneming;

4° op onweerlegbare wijze de kennisname of de aanvaarding van de andere partij vast te stellen met bedingen waarvan deze niet daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen vóór het sluiten van de overeenkomst.

Art. VI.91/5. Worden behoudens bewijs van het tegendeel vermoed onrechtmatig te zijn de bedingen die ertoe strekken :

1° de onderneming het recht te verlenen om zonder geldige reden de prijs, de kenmerken of de voorwaarden van de overeenkomst eenzijdig te wijzigen;

2° een overeenkomst van bepaalde duur stilzwijgend te verlengen of te vernieuwen, zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;

3° zonder tegenprestatie het economische risico op een partij leggen indien die normaliter op de andere onderneming of op een andere partij bij de overeenkomst rust;

4° op ongepaste wijze de wettelijke rechten van een partij uit te sluiten of te beperken in geval van volledige of gedeelde wanprestatie of gebrekkige uitvoering door de andere onderneming van een van haar contractuele verplichtingen;

5° onverminderd artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek, de partijen te verbinden zonder opgave van een redelijke opzegtermijn;

6° de onderneming te ontslaan van haar aansprakelijkheid voor haar opzet, haar zware fout of voor die van haar aangestelden of, behoudens overmacht, voor het niet-uitvoeren van de essentiële verbintenissen die het voorwerp van de overeenkomst uitmaken;

7° de bewijsmiddelen waarop de andere partij een beroep kan doen te beperken;

8° in geval van niet-uitvoering of vertraging in de uitvoering van de verbintenissen van de andere partij, schadevergoedingsbedragen vast te stellen die kennelijk niet evenredig zijn aan het nadeel dat door de onderneming kan worden geleden.

Art. VI.91/6. Elk onrechtmatig beding is verboden en nietig. De overeenkomst blijft bindend voor de partijen indien ze zonder de onrechtmatige bedingen kan blijven voortbestaan.

De wetgever heeft er dus voor gekozen om contracten gesloten tussen ondernemingen aan een reeks van nieuwe open normen te onderwerpen, die de ondernemings- en contractvrijheid beperken. Voortaan zijn bedingen in ondernemingscontracten onrechtmatig en nietig indien ze een kennelijk onevenwicht tussen de rechten en plichten van partijen scheppen.

Wet op het taalgebruik

44. De wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken zijn van toepassing op de type-overeenkomsten gehanteerd door Elia.

3.2. ARTIKELSGEWIJZE COMMENTAAR VAN DEEL I “ALGEMENE VOORWAARDEN” EN ONDERZOEK NAAR HET GEVOLG DAT ELIA GEEFT AAN DE OPMERKINGEN VAN MARKTPARTIJEN

45. De CREG blijft hierna stilstaan bij de door Elia voorgestelde wijzigingen van de artikelen die samen Deel I “Algemene Voorwaarden” vormen van de type-overeenkomsten voor de balanceringsdiensten FCR, de balanceringsdiensten mFRR, de hersteldiensten (RSP), voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet (SA) en de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet (OPA). Tevens wordt ingegaan op de behandeling door Elia van de ontvangen opmerkingen van marktpartijen bij dit Deel I “Algemene Voorwaarden” tijdens de openbare raadpleging van 12 november 2021 tot 13 december 2021. Elia ontving opmerkingen van Febeg, Febeliec en het Belgian Offshore Platform (hierna “BOP”). De hiernavolgende beoordeling door de CREG is analoog aan de beoordeling van dezelfde wijzigingen van de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten voor de balanceringsdiensten aFRR en de blindvermogensdiensten (VSP) in de beslissingen vermeld in paragraaf 14 van deze beslissing. Een aantal bijkomende opmerkingen worden gemaakt rekening houdend met de inmiddels in werking getreden gedragscode en het nieuwe verbintenisrecht (Boek 5 van het Burgerlijk Wetboek).

De algemene voorwaarden bevatten in artikel I.8 de bepalingen inzake de behandeling van vertrouwelijke informatie, in artikel I.6. de bepalingen inzake de wederzijdse aansprakelijkheid, in artikel I.13 de bepalingen inzake het toepasselijk recht en de behandeling van geschillen, en in artikel I.4 de bepalingen inzake de inwerkingtreding en duur van het contract. Zodoende voldoen de algemene voorwaarden aan artikel 4, § 5, van de gedragscode.

De afwezigheid hierna van opmerkingen vanwege de CREG wat betreft de goedkeuringscriteria uiteengezet in deel 3.1 van deze beslissing houdt in dat de CREG geen problemen in dat kader heeft vastgesteld in het voorstel van Elia.

3.2.1. Artikel I.1. Definities

46. Artikel I.1 van de Algemene Voorwaarden bevat een reeks van definities van toepassing op de betrokken type-overeenkomsten.

Elia zet uiteen dat de volgende wijzigingen werden aangebracht ten opzichte van de versie van de algemene voorwaarden reeds goedgekeurd door de CREG:

- In de eerste paragraaf van Artikel I.1, wordt de term "verordeningen" ingevoegd tussen de woorden "netwerkcodes" en "en richtsnoeren van de EU".
- In Artikel I.1 wordt aan het begin van de definities van CACM, EBGL, E&R NC en SOGL het woord "De" geschrapt.

47. De CREG heeft geen opmerkingen bij deze eerder redactionele aanpassingen.

48. Febeliec merkt op dat het woord “bijlagen” tweemaal zonder hoofdletter wordt gebruikt, terwijl het een gedefinieerde term betreft en dus een hoofdletter zou moeten worden toegepast “Bijlagen” (cfr. Art. I.3 en Art. I.4.1).

Elia heeft dit aangepast aangezien dit een niet-bedoelde vergetelheid betreft van haar kant.

49. Wat betreft de definitie voor het begrip “Indirecte Schade” merkt Febeliec op dat ze het niet opportuun acht om het begrip dat men wil definiëren aan te wenden in de definitie zelf ([vrije

vertaling] “Indirecte Schade”: “elke indirecte schade...”). Febeliec stelt voor om bv. volgende te schrijven “[vrije vertaling] elke gevolgschade ...”.

Elia benadrukt dat enkel de wijzigingen voorgesteld aan de algemene voorwaarden ter raadpleging werden voorgelegd en dat er geen wijzigingen werden voorgesteld aan de definitie van “Indirecte Schade”. Elia antwoordt dat zij heeft beslist om de huidige definitie (die ook al gevolgschade vermeldt) niet aan te passen.

De CREG is van mening dat een publieke raadpleging ook moet toelaten aan marktpartijen om aan te geven op welke punten deze laatste vinden dat de type-overeenkomst zou moeten evalueren.

De opmerking van Febeliec is volgens de CREG inhoudelijk terecht: definities hanteren best niet het begrip dat men precies wil definiëren. In de Nederlandstalige versie van het voorstel van Elia is echter geen sprake in de definitie van het begrip “Indirecte Schade” van de woorden “indirecte schade” maar van “onrechtstreekse schade”. In de Franstalige versie van het voorstel van Elia worden in de definitie wel degelijk de woorden “*dommage indirect*” opnieuw gebruikt.

Daarom vraagt de CREG aan Elia om de definitie van “Indirecte Schade” bij de eerstvolgende gelegenheid aan te passen teneinde tegemoet te komen aan deze opmerking van Febeliec en ervoor te zorgen dat de Nederlandstalige en Franstalige versies identiek zijn. Elia moet immers steeds streven naar het verduidelijken van de definities gehanteerd in de gereguleerde contracten zodat interpretatieproblemen worden vermeden.

Tot slot merkt de CREG op dat de aansprakelijkheidsregeling voor de type-overeenkomsten voor ondersteunende diensten en onder meer ook voor het type-aansluitingscontract en het type-toegangscontract het voorwerp uitmaken van een harmonisatie-oefening die is opgestart tussen Elia en de CREG. De definitie “Indirecte Schade” maakt hiervan ook deel uit.

Elia moet voortdurend streven naar de tekstuele verbetering van haar contracten en dergelijke aanpassingen die Elia spontaan opmerkt of die haar gesignaleerd worden door marktpartijen moeten worden meegenomen.

3.2.2. Artikel I.3 Interpretatieregels

50. In de titel van artikel I.3 wordt het woord "Bijkomend " geschrapt. In de derde paragraaf van Artikel I.3, wordt het woord “bijlagen” vervangen door “Bijlagen”.

Febeliec maakte de opmerking dat de Engelstalige versie van Artikel I.3 een redactionele fout bevat: “*unless the context requires otherwise*” (“tenzij de context anders bepaalt”). Elia heeft dit aangepast.

De CREG spreekt zich in haar beslissingen niet uit over de Engelstalige versie van het Contract, maar wel over de Nederlandstalige en Franstalige versies die ter goedkeuring worden voorgelegd en waarop voormelde wijziging geen impact heeft.

3.2.3. Artikel I.4 Inwerkingtreding van dit Contract

51. In de tweede paragraaf van Artikel I.4.1 worden de woorden "tussen de Partijen" geschrapt en wordt het woord “bijlagen” vervangen door “Bijlagen”. In de derde paragraaf van Artikel I.4.1 worden de woorden "tussen de Partijen" na “zodra dit Contract in werking is getreden” geschrapt.

De marktpartijen maakten hierbij geen opmerkingen. De CREG heeft hiertegen geen bezwaar. Het spreekt immers voor zich dat wanneer het Contract in werking treedt dit tussen de contractpartijen gebeurt. De precisering “tussen de Partijen” is derhalve overbodig.

3.2.4. Artikel I.6 Aansprakelijkheid

52. Artikel I.6 van de Algemene Voorwaarden bevat een aansprakelijkheidsregeling tussen de partijen bij het Contract. Zo wordt een beperking voorzien van de aansprakelijkheid tot Directe Schade en tot een bepaald bedrag.

Als algemeen principe wordt in artikel I.6.1. gesteld dat, onverminderd enige resultaatverbintenis waarin dit Contract voorziet (zoals de vertrouwelijkheids- en betaalverplichtingen), naargelang het geval, en onverminderd de toepassing van een door het Contract voorzien penaliteitssysteem, de levering van de Diensten door de Dienstverlener een middelenverbintenis is.

53. De CREG stelt vast dat het begrip “boetesysteem” thans vervangen werd door “penaliteitssysteem”. In het Contract wordt het toepassingsgebied van het penaliteitssysteem beschreven in de Specifieke Voorwaarden. Concreet betekent dit dat naast de mogelijkheid van een schadeclaim met toepassing van artikel I.6 van de Algemene Voorwaarden, Elia ook toepassing kan maken van een penaliteit zoals voorzien in de Specifieke Voorwaarden.

De CREG merkt op dat het (nieuw) Burgerlijk Wetboek ondertussen de term “schadebeding” hanteert en een regeling daaromtrent bevat in artikel 5.88. De CREG is van mening dat de terminologie van de algemene voorwaarden daarop moet worden afgestemd. In afwachting daarvan moet de term “penaliteitssysteem” in overeenstemming met het Burgerlijk Wetboek te worden begrepen. In wezen gaat het bijgevolg om een beding waarbij de partijen vooraf overeenkomen dat in geval van toerekenbare niet-nakoming, de schuldenaar als vergoeding gehouden is tot de betaling van een forfaitair bedrag of tot het leveren van een bepaalde prestatie. Er moet rekening worden gehouden met de matigingsbevoegdheid van de rechter indien het bedrag of de prestatie kennelijk onredelijk hoog zou worden bevonden.

54. Febeg maakte de opmerking bij de Engelstalige versie van Artikel I.6.2 van het voorstel van Elia “*Except in case of deception or deliberate fault...*” (“Behoudens bedrog of opzettelijke fout”) dat de woorden “*deception*” (bedrog) en “*deliberate fault*” (opzettelijke fout) vrij ongebruikelijk zijn en stelt voor om de woorden “*willful misconduct*” en “*fraud*” te hanteren die meer standaard worden gehanteerd. Elia heeft dit aangepast, doch dit heeft geen weerslag op de Nederlandstalige en Franstalige versies van het voorstel van Elia, die ter goedkeuring voorliggen. De CREG verwijst naar wat zij in paragraaf 17 opmerkte.

55. In de eerste zin van Artikel I.6.4 worden de woorden “aan de andere Partij” thans ingevoegd na de woorden “door een Partij”. In Artikel I.6.4 wordt de laatste zin geschrapt en vervangen door de volgende zin: “Deze limiet is niet van toepassing in geval van bedrog of opzettelijke fout.”

Het BOP maakte volgende opmerkingen bij het raadplegingsdocument:

- "Elke vergoeding": is er ook een plafond voor indirecte vorderingen in geval van bedrog of opzettelijke fout?
- is het plafond van toepassing op de geaggregeerde aansprakelijkheid, onafhankelijk van het aantal inbreuken?
- laatste zin: impliceert de schrapping dat het plafond voortaan vorderingen van derde partijen in rekening neemt gezien het plafond "elke (...) door een Partij verschuldigde vergoeding" omvat?
- voorstel: "[Vrije vertaling] Elke verschuldigde vergoeding, in voorkomend geval, door een Partij aan de andere Partij, is steeds beperkt tot maximum tweemaal de waarde van het Contract per jaar, onafhankelijk van het aantal vorderingen, waarbij het bedrag niet hoger

kan zijn dan (...) per jaar en per Partij, behoudens in geval van bedrog of opzettelijke fout”
(*Any compensation due, as the case may be, by any Party to the other Party is in any case limited to a maximum of twice the value of the Contract per year, irrespective of the number of claim, the amount of which cannot exceed (...) per year and per Party, except in a case of deception or deliberate fault.*)

Elia antwoordt volgende zaken op de verschillende punten:

- Het is niet mogelijk om een limiet te definiëren in geval van bedrog en opzettelijke fout onder Belgisch recht. Om die reden is dit impliciet vervat in het contract, doch aangezien het contract onderworpen is aan Belgisch recht, zal Elia dit uitdrukkelijk toevoegen. Wat betreft indirecte schade voorziet het Contract al: “Behoudens bedrog of opzettelijke fout zullen de Partijen in geen geval aansprakelijk zijn tegenover de andere Partij om de andere Partij te vergoeden of schadeloos te stellen voor Indirecte Schade, ook wat claims door derde partijen betreft.”
- De limiet geldt voor alle vergoedingen verschuldigd door een Partij voor een specifiek jaar onafhankelijk van het aantal vorderingen (en dus onafhankelijk van het aantal inbreuken).
- Indien de derde partij een klant is van Elia (toegangshouders of netgebruikers), zijn hun vorderingen al gedekt door de limiet in hun toegangscontract met Elia. In tweede instantie zal deze limiet inderdaad van toepassing zijn.
- BOP stelt voor om de woorden “aan de andere Partij” toe te voegen. Het Contract is enkel van toepassing tussen de Partijen. Het is om die reden impliciet zo dat artikel I.6.4 betrekking heeft op de schadevergoeding verschuldigd tussen de Partijen (die een schadevergoeding kan omvatten verschuldigd aan de andere Partij ingevolge een vordering van een derde partij). Het voorstel gemaakt door BOP is derhalve overbodig, maar Elia ziet geen probleem om het toe te voegen.

De CREG kan zich vinden in de voorgestelde aanpassingen. Het is duidelijk dat de limiet (of het plafond) niet geldt en kan gelden in geval van bedrieglijke of opzettelijke fout. Eveneens begrijpt de CREG dat de limiet van toepassing is op de schadevergoedingen die Partijen elkaar verschuldigd zijn onder het Contract, met inbegrip voor claims door derde partijen in verband met de Directe Schade, maar met uitsluiting van claims door derde partijen in verband met die Indirecte Schade en moet zij in die zin worden toegepast.¹⁶ Niettemin is de clausule bedoeld in artikel I.6.2 nog vatbaar voor enige redactionele verbetering op dat vlak door de woorden “ook wat claims door derde partijen betreft” in de laatste zin volledig analoog te formuleren met de woorden “met inbegrip van de claims door derde partijen voor die Directe Schade” in de voorafgaande zin. De CREG vraagt om dit mee te nemen in de herevaluatie van het aansprakelijkheidsregime bedoeld in paragraaf 49 van huidige beslissing.

3.2.5. Artikel I.7 Noodsituatie en overmacht

56. Artikel I.7 van de Algemene Voorwaarden bevat bepalingen inzake een noodsituatie (artikel I.7.1), een alarm-, nood-, *black-out*- en hersteltoestand (artikel I.7.2) en overmacht (artikel I.7.3).

¹⁶ Art. I.6.2: “Directe Schade

De Partijen bij dit Contract zullen tegenover elkaar aansprakelijk zijn voor elke Directe Schade. De Partij die in gebreke blijft en/of in fout is, zal de andere Partij schadeloosstellen en vergoeden voor elke Directe Schade, met inbegrip van de claims door derde partijen voor die Directe Schade. Behoudens bedrog of opzettelijke fout zullen de Partijen in geen geval aansprakelijk zijn tegenover de andere Partij om de andere Partij te vergoeden of schadeloos te stellen, ook wat claims door derde partijen betreft, voor Indirecte Schade.”

Artikel I.7.1. Noodsituatie. In artikel I.7.1 van de Algemene Voorwaarden, getiteld “Noodsituatie”, zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving, wordt gesteld dat Elia in een dergelijk geval gerechtigd en/of verplicht is om de maatregelen te nemen zoals voorzien in de toepasselijke wetgeving. Deze bepaling is een loutere herhaling van de verplichting van Elia om de wet na te leven in geval zich een noodsituatie voordoet volgens de wettelijke definitie daarvan. Verder bepaalt artikel I.7.1 dat in geval van tegenstrijdigheden met de bepalingen van dit Contract, de maatregelen als voorzien in de toepasselijke wet- en regelgeving voorrang zullen hebben op de rechten en verplichtingen van dit Contract. Er is evenwel slechts sprake van overmacht in hoofde van Elia indien de voorwaarden van artikel I.7.3 van de Algemene Voorwaarden zijn vervuld.

In Artikel I.7.1 wordt thans na "zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving en reglementering" de volgende voetnoot toegevoegd: "Onder meer artikel 72 van de CACM; artikel 16, lid 2 van Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003 en artikel 16, lid 2, van Verordening (EU) 2019/943 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de interne markt voor elektriciteit."

In Artikel I.7.1 wordt aan het einde van de paragraaf bovendien de volgende zin toegevoegd: "Tenzij uitdrukkelijke andersluidende mededeling van Elia en/of tenzij anders bepaald in de toepasselijke wetgeving en reglementering, zal de Dienstverlener verder zijn verplichtingen van dit Contract naleven tijdens deze situatie."

BOP maakte de opmerking dat de toegevoegde zin een vrij brede verplichting bevat voor de medecontractanten van Elia. BOP stelde de vraag of er geen modaliteiten aan deze verplichting moeten worden gekoppeld, bv. inzake timing (maximum duurtijd tijdens dewelke de verplichtingen van de medecontractant van Elia van kracht blijven), inzake kosten (maximum kost/schade), inzake minstens de mogelijkheid om een onderbreking van de verplichtingen te vragen (en de verplichting voor Elia om tijdig en gemotiveerd te antwoorden?).

Elia benadrukt in haar antwoord dat reeds limieten aan deze verplichtingen zijn voorzien:

- het is niet van toepassing indien Elia dit uitdrukkelijk anders aangeeft;
- het is niet van toepassing indien een bepaling van de toepasselijke wetgeving en regelgeving dit anders voorziet;
- verder vereist Europees recht (bedoeld in het vorige streepje) dat de Dienstverlener zijn verplichtingen verder vervult (cf. bv. EU netcodes en richtsnoeren);
- het is niet van toepassing indien de Dienstverlener te maken krijgt met een situatie van overmacht betreffende zijn verplichting.

Los daarvan ziet Elia geen reden waarom de verplichtingen van de Dienstverlener onder het Contract zouden moeten worden beperkt. Het Contract blijft van toepassing (met inbegrip van zijn duurtijd en kostenregeling).

De CREG kan de redenering van Elia volgen. Een contract bindt de partijen. Zij zijn gehouden hun verplichtingen uit te voeren, behoudens in gevallen van overmacht. Het is evenwel mogelijk dat Elia zich verplicht ziet om bv. het systeembeschermingsplan of het herstelplan te activeren en de maatregelen te nemen die daarin zijn voorzien. Die maatregelen, indien niet verenigbaar met dit Contract, zullen dan voorrang hebben op het Contract.

Febeg stelt voor om op het einde de volgende zin toe te voegen : “voor zover deze situatie geen overmacht is voor de Dienstverlener [vrije vertaling]¹⁷”.

¹⁷ “as far as this situation is not a force majeure for the Service Provider”.

Elia antwoordt dat de tekst voorgesteld door Elia als volgt luidt:

"In een noodsituatie (zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving en reglementering) is Elia gerechtigd en/of verplicht om alle door de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen te nemen. Indien deze maatregelen strijdig zijn met de bepalingen van dit Contract, zullen de in de toepasselijke wetgeving en reglementering voorziene maatregelen voorrang hebben op de rechten en plichten van dit Contract. Tenzij uitdrukkelijke andersluidende mededeling van Elia en/of tenzij anders bepaald in de toepasselijke wetgeving en reglementering, zal de Dienstverlener verder zijn verplichtingen van dit Contract naleven tijdens deze situatie".

Elia legt uit dat de onderstreepte tekst het voorstel tot toevoeging vormt, voorgelegd tijdens de publieke consultatie.

Elia wenst te benadrukken dat het Contract al volgende voorziet in Art. 1.7.3: "zullen de Partijen worden ontslagen van hun respectieve verplichtingen volgens dit Contract in een geval van overmacht dat de uitvoering van hun verplichtingen volgens dit Contract geheel of gedeeltelijk verhindert (...)".

Elia besluit dat de opmerking van Febeg derhalve al in rekening is genomen in deze algemeen toepasselijke bepaling.

De CREG volgt de redenering van Elia en heeft geen verdere opmerkingen hierbij.

57. Artikel 1.7.2. Alarm-, nood-, black-out- en hersteltoestand. Artikel 1.7.2 van de Algemene Voorwaarden bevat bepalingen die analoog zijn met artikel 1.7.1. Er wordt bepaald dat wanneer het systeem in een alarm-, nood-, black-out- of hersteltoestand is, zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving, Elia dan gerechtigd en/of verplicht is om de wettelijk voorziene maatregelen te nemen en dat wanneer die maatregelen niet verenigbaar zijn met de contracten, de noodmaatregelen dan voorrang hebben op de contracten. Artikel 1.7.2 geeft niet het recht om andere maatregelen te nemen uit hoofde van een alarm-, nood-, black-out en hersteltoestand, dan deze voorzien in de wet.

In Artikel 1.7.2 wordt de voetnoot na "zoals gedefinieerd in de toepasselijke wetgeving en reglementering" vervangen door de volgende voetnoot: "Met inbegrip van artikel 3 van de SOGL."

In Artikel 1.7.2 wordt aan het einde van de paragraaf de volgende zin toegevoegd: "Tenzij uitdrukkelijke andersluidende mededeling van Elia en/of tenzij anders bepaald in de toepasselijke wetgeving en reglementering, zal de Dienstverlener verder zijn verplichtingen van dit Contract naleven tijdens deze situatie."

De CREG heeft geen opmerkingen bij deze aanpassingen die strekken tot het verduidelijken van deze bepaling, in het bijzonder wat betreft de gevolgen van een alarm-, nood-, black-out- en hersteltoestand op de verplichtingen van de Dienstverlener onder het Contract.

58. Artikel 1.7.3. Overmacht. In Artikel 1.7.3 worden de volgende wijzigingen aangebracht aldus Elia:

- in de vierde paragraaf wordt het woord " paragraaf " vervangen door "lid";
- in het derde opsommingsteken van de vierde paragraaf worden na "delen van het net" de woorden "(met inbegrip van gesloten distributienetten)" ingevoegd;
- in de vierde paragraaf is een vijfde opsommingsteken toegevoegd dat als volgt luidt "de tijdelijke of voortdurende technische onmogelijkheid voor een gesloten distributienet om elektriciteit uit te wisselen als gevolg van storingen binnen het gesloten distributienet die worden veroorzaakt door gebeurtenissen op het Elia-net die niet zijn toe te schrijven aan de beheerder van het gesloten distributienet en die leiden tot storingen op het gesloten distributienet die de beheerder van het gesloten distributienet redelijkerwijs niet kon worden geacht te voorkomen of te behandelen";

- in het zesde opsommingsteken van de vierde paragraaf worden na "de uitbating van het net" de woorden "(met inbegrip van gesloten distributienetten)" ingevoegd;
- in de vijfde paragraaf worden de woorden " telefonisch of via e-mail" vervangen door "schriftelijk (per brief of per email)";
- in de zesde paragraaf worden de woorden "het transmissienet" geschrapt.

Deze aanpassingen vormen deels verduidelijkingen van de tekst, deels aanpassingen om deze clausule evenwichtiger te maken door meer rekening te houden met situaties die zich kunnen voordoen binnen gesloten distributienetten en zodoende niet uitsluitend binnen het transmissienet.

De CREG kan derhalve akkoord gaan met de voorgestelde aanpassingen.

3.2.6. Artikel I.10 Herziening

59. Artikel I.10 van de Algemene Voorwaarden is onderverdeeld in een titel I.10.1 "Wijzigingen van de hoofdtekst van dit Contract (Algemene en Specifieke Voorwaarden) en algemeen toepasselijke Bijlagen" en een titel I.10.2 "Wijzigingen van Partij-specifieke Bijlagen".

60. Artikel I.10.1 bevat bepalingen inzake de beëindiging van het contract in geval van wijzigingen ervan met beduidende impact op het contractueel evenwicht.

In Artikel I.10.1 wordt aan het einde van de laatste paragraaf, luidende als volgt:

"Indien de Dienstverlener het niet eens is met de wijzigingen die van toepassing zijn op het lopende Contract, kan hij, onverminderd de bevoegdheden van de bevoegde overheden, en onverminderd de toepasselijke wetgeving en reglementering, het Contract beëindigen"

thans de volgende zinsnede toegevoegd:

", behalve indien de Dienstverlener de netgebruiker is op wie een verplichting rust om de levering van de Dienst te verzekeren overeenkomstig de toepasselijke wetgeving en reglementering, onverminderd het recht van de netgebruiker om een derde partij als Dienstverlener aan te wijzen".

In Artikel I.10.2 wordt het woord "partij" waar relevant vervangen door "Partij".

De CREG gaat akkoord met de voorgestelde aanpassingen in de Artikelen I.10.1 en I.10.2 van de Algemene Voorwaarden. De aanpassing van Artikel I.10.1 strekt ertoe rekening te houden met het in voorkomend geval verplicht karakter van de dienst voor bepaalde categorieën van netgebruikers zoals het geval is voor de blindvermogendienst.

3.2.7. Artikel I.11 Voortijdige ontbinding in geval van ernstige fout

61. Artikel I.11 van de Algemene Voorwaarden voorziet de mogelijkheid om het contract eenzijdig op te schorten of te beëindigen, zonder gerechtelijke tussenkomst, indien een Partij een ernstige fout beging en na een procedure van ingebrekestelling.

In Artikel I.11 wordt de laatste zin luidende als volgt:

"Het Contract zal worden opgeschort of beëindigd onder voorbehoud van alle rechtsmiddelen waarover de Partij die niet in gebreke blijft beschikt ten opzichte van de in gebreke blijvende Partij, inclusief een vordering tot schadevergoeding"

thans vervangen als volgt:

"Het Contract zal worden opgeschort of beëindigd onverminderd alle rechtsmiddelen waarover de getroffen Partij beschikt ten opzichte van de in gebreke blijvende Partij, inclusief een vordering tot schadevergoeding."

Deze vervanging houdt geen inhoudelijke aanpassing in, enkel een redactionele verbetering van de tekst. De CREG heeft hierbij geen opmerkingen.

3.2.8. Artikel I.12 Diverse bepalingen

62. In Artikel I.12.4 wordt de eerste zin luidende als volgt:

"De in het Contract gespecificeerde rechten en plichten kunnen in geen geval worden overdragen, geheel of gedeeltelijk, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij (met uitzondering van overdrachten aan met Elia verbonden ondernemingen in de betekenis van artikel 1:20 van het Belgisch Wetboek van vennootschappen en verenigingen, waarvoor geen toestemming vereist is)"

thans vervangen als volgt:

"De in het Contract gespecificeerde rechten en plichten kunnen in geen geval, geheel of gedeeltelijk, worden overgedragen zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij (met uitzondering van overdrachten aan met Elia verbonden ondernemingen in de zin van artikel 1:20 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, waarvoor geen toestemming vereist is."

Deze vervanging houdt geen inhoudelijke aanpassing in; de woorden "geheel of gedeeltelijk" worden verplaatst in de zin zonder impact op de betekenis van deze bepaling. De CREG heeft hiertegen geen bezwaar.

3.2.9. Artikel I.14 Bescherming van persoonsgegevens

63. Een nieuw Artikel I.14 wordt opgenomen, dat luidt als volgt

"Bescherming van persoonsgegevens

In het kader van dit Contract verwerken beide Partijen persoonsgegevens in overeenstemming met de wetgeving inzake gegevensbescherming.

Elia en de Dienstverlener treden op als afzonderlijke verantwoordelijken voor de verwerking van de persoonsgegevens die zij verwerken in het kader van de Diensten, behoudens gevallen waarin feitelijke analyse zou wijzen op een andere relatie.

Vooraleer over te gaan tot enige verwerking van persoonsgegevens tussen de Partijen, zullen zij overleg voeren over de toepasselijkheid, gevolgen en implementatie van de daarop van toepassing zijnde wetgeving en reglementering en de mogelijkheid tot verwerking.

Partijen garanderen dat zij alle persoonsgegevens als strikt confidentieel zullen behandelen en dat zij alle werknemers en/of aangestelden die betrokken zijn bij de verwerking van deze gegevens zullen informeren inzake het vertrouwelijk karakter van deze gegevens en de daarmee verband houdende beveiligingsprocedures. Partijen zorgen ervoor dat hun werknemers en/of aangestelden alleen toegang hebben tot persoonsgegevens voor zover dat noodzakelijk is om hun respectieve taken naar behoren uit te voeren."

BOP stelt de vraag of dit artikel geverifieerd werd met een expert in de wetgeving rond de bescherming van persoonsgegevens, wat Elia bevestigt.

Het is vanzelfsprekend zo dat de Partijen de wetgeving in verband met de bescherming van persoonsgegevens moeten naleven. De CREG heeft dan ook geen bezwaar bij dit artikel dat daarvan de bevestiging inhoudt.

3.2.10. Overige artikelen

64. Bij de overige bepalingen van deel I “Algemene Voorwaarden”, die niet door Elia worden gewijzigd, worden geen opmerkingen gemaakt door de marktpartijen, met uitzondering van de opmerking van Febeliec bij de definitie van “Indirecte Schade” die volgens de CREG inderdaad voor verbetering vatbaar is door de termen “onrechtstreekse schade” in de definitie van dit begrip hetzij te schrappen hetzij te vervangen door een alternatieve notie (zie paragraaf 49 van deze beslissing).

65. De CREG vraagt Elia om het geheel van de bepalingen van deel I “Algemene Voorwaarden” te herevalueren in functie van het (nieuw) Burgerlijk Wetboek, in het bijzonder het Boek 5 Verbintenissen dat in werking trad op 1 januari 2023 en om de algemene voorwaarden beter af te stemmen op de gedragscode. Zo past het om in artikel I.1, eerste lid, “Definities” een referentie naar de gedragscode toe te voegen. De definitie van “Modaliteiten en Voorwaarden (“*Terms and Conditions*”)” in artikel I.1, tweede lid, en de bepalingen betreffende de inwerkingtreding in artikel I.4 .1, eerste lid, moeten worden herzien rekening houdend met de bepalingen van de gedragscode die de modaliteiten en voorwaarden (zoals vereist door en ontwikkeld volgens de toepasselijke Europese regelgeving) als onderdeel van de type-overeenkomsten definiëren (zie de artikelen 119, § 4, 1°, 219, 1°, 228, 1° en 232, 1°). De type-overeenkomsten (en de dienovereenkomstig gesloten contracten) vormen geen bijlage bij deze Modaliteiten en voorwaarden (“*Terms and Conditions*”); integendeel, de Modaliteiten en voorwaarden vormen een onderdeel van de type-overeenkomsten.

4. CONCLUSIE

66. Met toepassing van artikel 3 van de gedragscode van de CREG van 20 oktober 2022 tot vaststelling van de voorwaarden voor de aansluiting op en de toegang tot het transmissienet en van de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de verstrekking van ondersteunende diensten en de toegang tot de grensoverschrijdende infrastructuur, inclusief de procedures voor de toewijzing van capaciteit en congestiebeheer, keurt de CREG het voorstel, ingediend door Elia op 14 maart 2022, tot wijziging van de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten voor de ondersteunende diensten betreffende de balanceringsdiensten (FCR en mFRR) en de hersteldiensten (RSP) en van de type-overeenkomsten voor de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning (OPA) en de programmaverantwoordelijkheid (SA), goed. Wat de type-overeenkomst voor de hersteldiensten (RSP) betreft gebeurt dit eveneens met toepassing van artikel 4(2)(b) en artikel 4(3) van de Europese netcode E&R.

De goedkeuring treedt in werking op datum van huidige beslissing.

Met toepassing van artikel 3, § 2, van de voornoemde gedragscode publiceert Elia onverwijld de goedgekeurde algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten op haar website. De CREG vraagt Elia om de datum van publicatie op haar website mee te delen.

De CREG vraagt Elia om in het eerstvolgende voorstel tot wijziging van de algemene voorwaarden van de type-overeenkomsten bedoeld in artikel 3 van de gedragscode rekening te houden met de opmerkingen van de CREG gemaakt in de paragrafen 49, 53 en 65 van de huidige beslissing,

De CREG vraagt Elia om de Nederlandstalige en Franstalige versies van de raadplegingsdocumenten voor de type-overeenkomsten meteen ter beschikking te stellen van de marktpartijen vanaf de eerste dag van de publieke consultatie alsook het overleg in de *Users' Group* op te starten zoals gevraagd in paragraaf 17 van deze beslissing.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Laurent JACQUET
Directeur

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

Goedkeuringsaanvraag van Elia van 14 maart 2022 voor de type-overeenkomsten voor de programmaverantwoordelijkheid op het transmissienet (OPA), de verantwoordelijkheid voor de niet-beschikbaarheidsplanning op het transmissienet (SA), de balanceringsdiensten FCR, de balanceringsdiensten mFRR en de hersteldiensten (RSP)

BIJLAGE 2

Bijlage 2.a Documenten voorgelegd ter raadpleging van de algemene voorwaarden in het Nederlands, het Frans en het Engels, samen met geconsolideerde versie van toelichting in het Engels – 12 november 2021

Bijlage 2.b Geconsolideerde versie in TC na raadpleging van de algemene voorwaarden in het Nederlands, het Frans en het Engels

BIJLAGE 3

Het verslag van Elia van de consultatie van de algemene voorwaarden van 17 januari 2022 (in het Engels) en de ontvangen opmerkingen van marktpartijen